

Připustnost dovolání

Rozhodnutím „nadřízeného soudu“ je i pořádkové opatření, které krajský soud přijme v době, kdy rozhoduje podle ustanovení § 16 odst. 1 o. s. ř. mimo odvolací řízení o tom, zda je soudce okresního soudu vyloučen z projednávání a rozhodování věci. Nadřízenému soudu v řízení o vyloučení soudce přísluší i právo přijmout nezbytná procesní opatření, včetně práva rozhodnout o pořádkovém opatření, kterým je též pořádková pokuta podle ustanovení § 53 o. s. ř. Pojem „nadřízený soud“, je-li použit občanským soudním řádem k určení věcné příslušnosti soudu, vychází z organizačních vztahů uvnitř soustavy soudů, nikoliv ze vztahů instančních, a s pojmem „odvolací soud“ jej tudíž zaměňovat nelze. Není-li rozhodnutí krajského soudu o vyloučení soudce okresního soudu rozhodnutím soudu odvolacího, nýbrž nadřízeného, nelze logicky přisuzovat jinou povahu ani rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty, vydanému v rámci řízení o vyloučení soudce. Funkční příslušnost soudu pro projednání dovolání proti rozhodnutím „nadřízeného“ soudu občanský soudní řád neupravuje a nedostatek funkční příslušnosti je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení (§ 104 odst. 1 o. s. ř.).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 3115/2011, ze dne 23.11.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně S., s. r. o., se sídlem v H., zastoupené JUDr. H. H., advokátkou, se sídlem v B., proti žalované M. F. G. s. r. o., se sídlem v B., zastoupené J. Š., obecným zmocněncem, v řízení o určení vlastnického práva k nemovitostem, vedeném u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 8 C 323/2003, o „odvolání“ obecného zmocněnce žalované proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3. února 2011, č. j. 14 Nc 453/2010-445, tak, že řízení o „odvolání“ obecného zmocněnce žalované J. Š. se zastavuje.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Brně v řízení, v němž zkoumal důvodnost námitky podjatosti uplatněné vůči soudkyni okresního soudu, v záhlaví označeným usnesením uložil obecnému zmocněnci žalované J. Š. pořádkovou pokutu ve výši 2.000,- Kč, neboť jeho podání z 18. ledna 2010 a 28. dubna 2010 posoudil jako hrubě urážlivá.

Toto usnesení napadl zmocněnec žalované podáním označeným jako odvolání. S odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 17. října 2000 vyjádřil přesvědčení, že proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty musí vždy být možnost odvolání, polemizoval se závěrem krajského soudu o hrubé urážlivosti svých podání a uložení pořádkové pokuty označil za pokus jej umlčet. Navrhl, aby „nadřízený soud“ pořádkovou pokutu zrušil, a když ne, aby to šlo na ústavní soud jako stížnost, protože ústavní soud to zruší“.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 věty první občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) o tom, zda je soudce nebo přísedící vyloučen, rozhodne nadřízený soud v senátě.

Podle ustanovení § 201 o. s. ř. účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevyklučuje.

Podle ustanovení § 10 o. s. ř. krajské soudy rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím okresních

soudů (odstavec 1). O odvoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně rozhoduje vrchní soud (odstavec 2).

Podle ustanovení § 236 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle ustanovení § 10a o. s. ř. o dovoláních proti rozhodnutím krajských nebo vrchních soudů jako soudů odvolacích rozhoduje Nejvyšší soud.

Nejvyšší soud v rozhodnutí uveřejněném pod číslem 11/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek uzavřel, že rozhodnutím „nadřízeného soudu“ je i pořádkové opatření, které krajský soud přijme v době, kdy rozhoduje podle ustanovení § 16 odst. 1 o. s. ř. mimo odvolací řízení o tom, zda je soudce okresního soudu vyloučen z projednávání a rozhodování věci. Není dána funkční příslušnost k projednání dovolání proti usnesení „nadřízeného“ soudu o uložení pořádkové pokuty; řízení o takovém „dovolání“ proto musí být zastaveno. Nejvyšší soud vyložil, že nadřízenému soudu v řízení o vyloučení soudce přísluší i právo přijmout nezbytná procesní opatření, včetně práva rozhodnout o pořádkovém opatření, kterým je též pořádková pokuta podle ustanovení § 53 o. s. ř. Pojem „nadřízený soud“, je-li použit občanským soudním řádem k určení věcné příslušnosti soudu, vychází z organizačních vztahů uvnitř soustavy soudů, nikoliv ze vztahů instančních, a s pojmem „odvolací soud“ jej tudíž zaměňovat nelze (jak bylo dovozeno již ve stanovisku pléna Nejvyššího soudu ze dne 27. června 1996, Plsn 1/96, uveřejněném pod číslem 48/1996 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Není-li rozhodnutí krajského soudu o vyloučení soudce okresního soudu rozhodnutím soudu odvolacího, nýbrž nadřízeného, nelze logicky přisuzovat jinou povahu ani rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty, vydanému v rámci řízení o vyloučení soudce. Funkční příslušnost soudu pro projednání dovolání proti rozhodnutím „nadřízeného“ soudu občanský soudní řád neupravuje a nedostatek funkční příslušnosti je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení (§ 104 odst. 1 o. s. ř.).

Tyto závěry, k nimž se Nejvyšší soud přihlásil též např. v usnesení ze dne 26. září 2001, sp. zn. 29 Odo 641/2001, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 10, ročník 2001, pod číslem 129, se mutatis mutandis uplatní i v souzené věci. Občanský soudní řád neupravuje funkční příslušnost soudu ani pro projednání odvolání proti rozhodnutí nadřízeného soudu (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. března 1999, sp. zn. 31 Cdo 2420/98, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. října 2006, sp. zn. 26 Cdo 2343/2006, obě in www.nsoud.cz), neboť nepočítá s jinými odvolacími soudy než s krajskými soudy, rozhodují-li o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů (§ 10 odst. 1 o. s. ř.), a s vrchními soudy, rozhodují-li o odvoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně (§ 10 odst. 2 o. s. ř.). Pojem „nadřízený soud“ přitom nelze zaměňovat ani s pojmem „soud prvního stupně“ (srov. shodně citované usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2420/98 a dále též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. října 1999, sp. zn. 31 Cdo 865/99, in www.nsoud.cz), rozhoduje-li tedy krajský soud v řízení o vyloučení soudce okresního soudu, není toto jeho rozhodnutí rozhodnutím soudu prvního stupně.

Rozhodl-li tedy v souzené věci Krajský soud v Brně o uložení pořádkové pokuty jako soud nadřízený, není tu soud, jenž by byl podle občanského soudního řádu funkčně příslušný k projednání odvolání proti takovému rozhodnutí.

Podání zmocněnce žalované by nemohlo být - z důvodů vyložených v R 11/2004 - projednáno ani jako dovolání. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu (§ 236 odst. 1 o. s. ř.), jímž rozhodnutí nadřízeného soudu není (srov. shodně např. již citované usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2420/98).

Nedostatek funkční příslušnosti je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení, jehož důsledkem

je vždy zastavení řízení (srov. § 104 odst. 1 větu první o. s. ř.).

Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi dovodil, že je to on jako vrcholný článek soustavy obecných soudů, kdo je v případě nedostatku funkční příslušnosti povolán rozhodnout o zastavení „odvolacího“ řízení (srov. např. usnesení ze dne 31. května 2001, sp. zn. 20 Cdo 1535/99, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2001, pod číslem 85, a dále usnesení ze dne 12. ledna 2005, sp. zn. 21 Cdo 556/2004, ze dne 15. září 2010, sp. zn. 29 Cdo 3047/2010, a ze dne 16. března 2011, sp. zn. 20 Cdo 918/2009, vše in www.nsoud.cz).

Argumentace zmocněnce žalované nálezem Ústavního soudu ze dne 17. října 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, není přiléhavá, neboť v tomto rozhodnutí Ústavní soud posuzoval jinou procesní situaci, totiž praxi obecných soudů, podle níž jsou odvolání proti rozhodnutí o pořádkové pokutě vydaná v odvolacím řízení odmítána s odkazem na ustanovení § 201 o. s. ř. jako nepřijatelná. Otázku, zda je tu soud funkčně příslušný pro rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí odvolacího soudu či nadřízeného soudu, Ústavní soud v tomto nálezu nezkoumal. Důsledky absence soudu funkčně příslušného k rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí nadřízeného soudu se Ústavní soud zabýval v nálezu ze dne 25. května 2000, sp. zn. III. ÚS 182/1999, uveřejněném pod číslem 77/2000 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, jímž zamítl ústavní stížnost proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. prosince 1998, sp. zn. 31 Cdo 1425/98. Nejvyšší soud tímto rozhodnutím podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř. zastavil řízení o odvolání proti usnesení, jímž vrchní soud jako soud nadřízený ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 o. s. ř. rozhodl o uplatněných námitkách podjatosti soudců krajského soudu. Nejvyšší soud dovodil, že rozhoduje-li vrchní soud o vyloučení soudců krajského soudu, není toto jeho rozhodnutí rozhodnutím soudu prvního stupně, přičemž funkční příslušnost soudu pro projednání odvolání proti takovému rozhodnutí občanský soudní řád ani neupravuje. Nejvyšší soud neshledal možným posouzení podání ani jako dovolání, jež je mimořádným opravným prostředkem proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž rozhodnutí nadřízeného soudu není rovněž. Ústavní soud se s argumentací Nejvyššího soudu ztotožnil a vysvětlil, že rozhodovací důvody, jež jej v nálezech sp. zn. III. ÚS 162/98 a sp. zn. III. ÚS 86/98 v případě ustanovení § 142 odst. 1 trestního řádu vedly k extenzivní interpretaci, na dotčené ustanovení § 201 o. s. ř. nedopadají, neboť procesní konstrukce obsažená v občanském soudním řádu plně garantuje projednání a rozhodování návrhů na vyloučení soudců z důvodu jejich podjatosti nezávislým a nestranným soudem. Shora vyloženou rozhodovací praxi, z jejichž závěrů Nejvyšší soud v souzené věci vychází, tedy Ústavní soud shledal ústavně konformní.

Nejvyšší soud proto řízení o „odvolání“ zmocněnce žalované z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínky řízení, spočívající v nedostatku funkční příslušnosti soudu, podle ustanovení § 104 odst. 1 a § 243c odst. 1 o. s. ř. zastavil.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přeběžné opatření](#)

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)